

Ylöjärven kaupungin kannanotto Pirkanmaan hyvinvointialueen palveluiden verkoston suunnitelmasta

Taustaa

Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman kärjen ”yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut” alatavoitteen ”eheä ja monikanavainen palveluiden verkosto” alla on toteutettu hyvinvointialueen vastaanottopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalveluiden palveluverkkoa koskeva selvitys. Tavoitteena on vastata monikanavaisella palveluverkolla palvelutarpeeseen ja sen kasvuun, turvata yhdenvertaisten palveluiden saatavuus sekä varmistaa henkilöstön riittävyys. Lisäksi tavoitteena on hillitä kustannusten kasvua sekä luoda näkemys tarvittavista tiloista ja investoinneista.

Nykytila ja muutospaineet

Vastaanottopalveluja toimii tällä hetkellä 40 toimipisteessä, jotka eroavat asukas pohjaltaan, käyntimääriltään sekä henkilöstömääriltään huomattavasti toisistaan. Palveluiden saatavuudessa sekä toimintamalleissa ja digitaalisten palvelujen käyttöasteissa on suuria eroja.

Pirkanmaan väestön määrän kasvun myötä vastaanottopalveluiden palvelutarpeen ennustetaan kasvavan, erityisesti väestön ikääntyminen lisää palvelutarvetta. Sosiaalipalveluiden palvelutarpeeseen vaikuttavat mm. asukkaiden sosioekonomiset tilanteet sekä yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset. Molempien palveluiden haasteena on työvoiman saatavuus ja riittävyys tulevaisuudessa.

Palveluiden verkoston tavoitetila

Pirkanmaalla palveluja on tarpeen monimuotoistaa ja yhteensovittaa. Lähtökohdana valmistelussa on monikanavainen palveluverkko, jossa palvelut jakautuvat ns. kivijalkapalveluihin (fyysiset toimipisteet), liikkuviin palveluihin sekä digipalveluihin. Tavoitteena on muuttaa painopistettä digipalveluiden käyttöön, jos se on asiakkaan kannalta mahdollista. Vaiheittain toteutuvat muutokset edellyttävät joistakin vanhoista toimintatavoista luopumista.

Sosiaali- ja terveystieteiden nykyistä selvästi kiinteämpi yhteistyö on keskeinen tulevaisuuden tavoite. Tätä tukee se, että vastaanottopalvelut ja sosiaalipalvelut jatkossa sijoittuvat pääosin samoihin tiloihin, jolloin asiakkaan palvelutarpeisiin voidaan vastata joustavasti, moniammatillista yhteistyötä hyödyntäen.

Valmistelu lähti asetetusta kolmesta skenaariorista: ei muutoksia, maltilliset muutokset ja laajemmat muutokset. Näistä työryhmät pitivät tulevaisuuden palveluverkon kehittämisessä parhaana vaihtoehtona laajempien muutoksien skenaariota, jossa palveluita keskitetään vahvoihin osaamiskeskittyymiin ja samalla

18.9.2023

lisätään merkittävästi liikkuvia palveluja sekä digitaalisia palveluita. Samalla palveluverkkoa tiivistetään, jotta voidaan turvata toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävä palvelujen kokonaisuus maakuntatasoisena. Liikkuvilla palveluilla tuodaan palveluita lähelle asukkaita varsinkin haja-asutusseuduilla. Digitaalisten palveluiden käyttö laajenee.

Laajempien muutosten skenaariossa digitaalisten palveluiden osalta vuodelle 2035 tavoitteeksi asetettiin vastaanottopalveluissa, että jopa noin 60 % käynneistä hoituu digitaalisesti ja työikäisten sosiaalipalveluissa noin 40 %. Liikkuvilla palveluilla täydennetään palveluita erityisesti haja-asutusseudulla, jossa julkinen liikenne on heikkoa. Muutoksia esitetään toteutettavaksi pitkällä aikavälillä ja hallitusti ottaen huomioon toimitilojen lisärakentamis- ja perusparannustarpeet.

Laajempien muutosten skenaariossa Ylöjärven Mikkolantien toimipiste lukeutuu laajempaa väestöä jatkossa palveleviin sote-asemiin, joiden palveluita ovat sairaala-, vastaanotto- ja työikäisten sosiaalipalvelut sekä kiirevastaanotto. Kurun toimipisteeseen kohdistuu jatkoselvityksiä.

Hyvinvointialueella on valmisteilla erityisryhmien asumispalveluiden palveluverkkoselvitys, ja selvitykset muiden avopalveluiden, lasten, nuorten ja perheiden palveluiden sekä ikäihmisten ja vammaisten palveluiden osalta. Lisäksi hyvinvointialue käy läpi muiden osakokonaisuuksista tehtyjen selvitysten kytkeytymisen sote-kampuksiin, sote-asemiin sekä lähiasemiin.

Ylöjärven kaupungin kannanotto

Suunnitelman taustatiedot

Väestökehityksen osalta suunnitelma perustuu Tilastokeskuksen ja Pirkanmaan liiton ennusteisiin. Nämä eivät ota täysimääräisesti huomioon Ylöjärven suunniteltua kasvuohjelman mukaista kehitystä. Kasvu tulee olemaan vieläkin voimakkaampaa kuin käytetyt ennusteet antavat olettaa. Kasvun painopiste on keskustan ja Teivo-Mäkkylän alueilla.

Kurun alueen yleiseen väestökehitykseen liittyy epävarmuuksia, mutta ikääntyneen väestöosan osuuden ennakoidaan joka tapauksessa kasvavan. Yli 64-vuotiaiden asukasmäärän ennakoidaan kasvavan noin 830 henkilöön vuoteen 2040 mennessä, kun se tällä hetkellä on noin 790 henkilöä.

Toimitilojen osalta suunnitelma perustuu ristiriitaisiin tulkintoihin. Valmistelumateriaalien teknisen korjauksen mukainen kuntoluokka vastaa kuitenkin Ylöjärven kaupungin näkemystä Mikkolantien toimipisteen teknisestä kunnosta. Lisäksi kiinnitämme huomiota, että toimipiste puuttuu teknisen korjauksen taulukosta sivulla 3.

18.9.2023

Palveluiden verkoston suunnitelma

Kurun toimipiste lukeutuu suunnitelmassa jatkoselvitettäviin toimipisteisiin, jonka palvelut jatkossa tuotettaisiin Ylöjärven keskustasta, Virroilta, Parkanosta tai digipalveluna. Etäisyydet edellä mainittuihin toimipisteisiin ovat pitkät ja digipalveluilla ei pystytä kattamaan palveluntarvetta laajasti. Alueella on tulevaisuudessakin merkittävää asiakaspohjaa.

Kaupunki katsoo, että Kuruun tulisi sijoittaa kiinteä palvelupiste tai vähintään pysyvä tukikohta liikkuvalla palvelulle. Kurussa on käynnistymässä yhtenäiskouluhanke. Vuosille 2023-2025 sijoittuvan investointihankkeen tilaohjelmaan on mahdollista sijoittaa muutama huone, jotka voisivat toimia hyvinvointialueen vuokraamana palvelujen tukikohtana jatkossa.

Kaupunki pitää tärkeänä, että ennen päätöksentekoa toimipisteiden uudelleenjärjestelyistä, tulee suunnitelmallisesti osoittaa, miten palvelut tullaan järjestämään yhdenvertaisesti myös Kurun alueella.

Asukkaiden kuuleminen

Palvelujen verkostoa käsitellään asukastilaisuuksissa elo-syyskuussa. Ylöjärvellä ei ole asukastilaisuutta. Suunnitelmassa esitetään merkittäviä muutoksia Kurun alueelle ja asukkaita lähimmät tilaisuudet järjestettiin Ikaalisissa ja Mänttä-Vilppulassa, joihin etäisyys on pitkä. Verkkolähetyksellä ei voida korvata asukastilaisuutta, koska kommentointi- ja vuorovaikutusmahdollisuutta tässä ei ole. Kaupunki tähdentää, että hyvinvointialueen tulee järjestää asukastilaisuus myös Kurussa.

Kaupunginhallituksen puolesta

Pauli Piiparinen
Kaupunginjohtaja

